

**UCHWAŁA NR XL/818/17
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 22 lutego 2017 r.**

w sprawie „Inicjatywy Miasta na rzecz poprawy sytuacji osób bezdomnych”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i poz. 1579) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, poz. 1583 i poz. 2174),

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć informację w sprawie „Inicjatywy Miasta na rzecz poprawy sytuacji osób bezdomnych” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

dr Zbigniew Sobociński

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji

Przedmiotem regulacji jest przyjęcie przez Radę Miasta Bydgoszczy informacji w sprawie „Inicjatywy Miasta na rzecz poprawy sytuacji osób bezdomnych”.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym rada gminy przyjmuje sprawozdania z działalności wójta jako organu wykonawczego gminy.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa:

Nie dotyczy. Uchwała nie wymaga konsultacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Przyjęcie informacji w sprawie „Inicjatywy Miasta na rzecz poprawy sytuacji osób bezdomnych” ma na celu zapoznanie Rady Miasta Bydgoszczy ze stanem podjętych działań oraz wskazanie szczegółowych metod i sposobów najskuteczniejszej realizacji ustawowych zadań skierowanych do osób bezdomnych w celu poprawy ich sytuacji życiowej.

5. Ocena skutków regulacji:

Przyjęcie niniejszej uchwały nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Miasta.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
F. 1000 000 000
Renata Debińska

„Inicjatywy Miasta na rzecz poprawy sytuacji osób bezdomnych”

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, za osobę bezdomną uważa się „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

System działań i pomocy państwa na rzecz osób bezdomnych przewiduje szereg form i sposobów przeciwdziałania zjawisku bezdomności, a zwłaszcza niwelowania jej negatywnych skutków. Działania w tym zakresie są niezwykle istotnym i ważnym elementem polityki społecznej. Elementem niezbędnym do wszelkich działań, mających na celu ograniczanie negatywnych skutków bezdomności jest określenie skali zjawiska, w tym określenie liczby osób bezdomnych. Kierując się kryteriami ustawowymi w lutym 2013 roku oraz w styczniu 2015 roku dokonano ogólnopolskich, nocnych badań liczby osób bezdomnych. Ich wyniki stały się i pozostają nadal podstawą do określania stosownych potrzeb, a także sposobów i metod tworzenia i realizacji rozwiązań systemowych i kierunkowych. Według wyników badania przeprowadzonego w nocy z 21 na 22 stycznia 2015 roku w Bydgoszczy skupiało się 1436 osób bezdomnych. Dostrzegając wagę problemu, skalę zjawiska oraz biorąc pod uwagę prowadzone w ostatnich latach jego analizy i oceny, działania na rzecz osób bezdomnych były i pozostają jednym z istotnych elementów polityki społecznej Miasta Bydgoszczy, a problem bezdomności uwzględniony został, jako jeden z siedmiu obszarów problemowych, w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bydgoszczy na lata 2005 – 2015” przyjętej Uchwałą Nr LXII/1174-05 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 28 grudnia 2005 roku oraz „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Bydgoszczy na lata 2016-2023” przyjętej Uchwałą Nr XXXIV/642/16 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 28 września 2016 roku. Określone w dokumencie cele problemowe i szczegółowe stanowią i stanowią podstawę do stymulowania i realizowania stosownych działań i przedsięwzięć.

Głównym organizatorem miejskiej polityki w tym zakresie jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jednak w realizacji określonych działań uczestniczą oczywiście inne organy i instytucje publiczne - Urząd Miasta, Straż Miejska i Policja, a także organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje. Są wśród nich Caritas, PCK, Monar, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Polski Komitet Pomocy Społecznej, a także wiele mniejszych. Każdego roku Straż Miejska przy udziale pracowników socjalnych sporządza tzw. bydgoską mapę bezdomności. To wyznaczenie miejsc gdzie najczęściej przebywają bezdomni, którzy wolą spać wszędzie, byle nie w schronisku. Takie punkty to np. pustostany, klatki schodowe, szataśy, garaże, przyczepy kempingowe, a nawet kryjówki pod ziemią. Zarówno jednak liczba miejsc, jak i liczba przebywających tam osób zmienia się z dnia na dzień. Stąd „mapa” jest

cyklicznie aktualizowana. Jak wynika z analiz część bezdomnych zmienia miejsca pobytu i spędza noc gdzie indziej. Istotnym utrudnieniem jest fakt, że ani pracownicy socjalni, ani funkcjonariusze nie mogą nikogo zmusić do pójścia do schroniska czy noclegowni. Niestety, upór i determinacja niektórych osób czasem kończą się tragedią. Co roku informacje na temat działalności i adresów schronisk, noclegowni i jadłodajni, a także danych teleadresowych podmiotów świadczących pomoc bezdomnym wywieszane są w miejscach publicznych, dworcach, marketach i urzędach. Stosowne ulotki i broszury przekazywane są również bezpośrednio osobom bezdomnym przez strażników miejskich, policjantów oraz pracowników socjalnych. W ramach akcji „Zima” w każdym rejonowym ośrodku pomocy społecznej oraz w siedzibach urzędów wydawana jest potrzebującym gorąca herbata. Niezależnie od działań instytucjonalnych swoje programy i akcje na rzecz bezdomnych realizują też wymienione wyżej organizacje oraz kościoły.

Podstawową formę działalności stanowi jednak prowadzenie na terenie miasta placówek udzielających schronienia osobom bezdomnym. Zgodnie z opublikowaną w dniu 4 września 2015 roku w Dzienniku Ustaw nowelą ustawy o pomocy społecznej należą do nich schroniska, noclegownie i ogrzewalnie. Z wymienionych wyżej form na chwilę obecną w mieście funkcjonują schroniska - Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi przy ulicy Polanka 9 oraz Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn przy ulicy Fordońskiej 422. Na mocy umowy zawartej z Prezydentem Miasta są one prowadzone przez organizacje pozarządowe. Do dnia 31 grudnia 2016 roku był to Polski Komitet Pomocy Społecznej, a od 1 stycznia 2017 roku Fundacja „Inkubator Społeczny” i Stowarzyszenie „Podaj rękę”.

Placówka dla kobiet dysponuje ogółem 168 miejscami, natomiast schronisko dla mężczyzn oferuje 220 miejsc (w przypadkach wystąpienia takiej potrzeby możliwe jest zapewnienie miejsc do spania na materacach dla 45 bezdomnych mężczyzn). Przy Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn działa 18 łóżkowy Punkt Pomocy Osobom Nietrzeźwym. Celem placówki jest zapewnienie całodobowej pomocy i schronienia osobom bezdomnym w stanie nietrzeźwym. Szczegółowy opis działalności punktu zawiera załącznik do niniejszej informacji.

Umieszczanie w centrach pomocy odbywa się na podstawie skierowań wydawanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w oparciu o art. 106 ustawy o pomocy społecznej. Okres pobytu ma charakter czasowy i jest adekwatny do sytuacji życiowej podopiecznych. Osobom bezdomnym przebywającym w Centrum Pomocy dla Bezdomnych Mężczyzn zapewniany jest nocleg oraz trzy posiłki dziennie, natomiast kobietom przebywającym w Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi świadczony jest nocleg oraz możliwość wykonywania posiłków w kuchniach umieszczonych na każdym piętrze. Osoby bezdomne nie posiadające źródeł utrzymania nie ponoszą żadnych kosztów pobytu. Osoby posiadające stałe miesięczne dochody partycypują w kosztach związanych z pobytem w placówce i zobowiązane są do odpłatności. Wprowadzenie częściowej odpłatności za utrzymanie stanowi ważny element pracy socjalnej, mającej na celu wdrożenie mieszkańców do odpowiedzialnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi. W okresie jesienno - zimowym schroniska działają w systemie interwencyjnym, jako noclegownie, przyjmując wszystkich zainteresowanych uzyskaniem schronienia i pomocy. Jej zakres, poza

noclegiem, obejmuje możliwość zaspokojenia potrzeb sanitarnych, w tym zwłaszcza kąpeli, wykonania prania oraz wymianę odzieży.

Poniższa tabela ilustruje sytuację w placówkach według stanu na dzień 18 stycznia 2017 roku:

	Centrum Pomocy dla Bezdolnych Mężczyzn	Centrum Pomocy dla Bezdolnych Kobiet i Matek z Dziećmi
Ilość miejsc stacjonarnych (łóżka, tapczany, wersalki itp.)	220	168
Ilość miejsc „awaryjnych” (materace, karimaty itp.)	45	0
Liczba podopiecznych (ogółem)	227	73
w tym:		
przebywających dłużej niż 3 m-ce-	186	62
przebywających od 1 do 3 m-cy	36	11
przebywających w trybie noclegu -	5	0
liczba dzieci -	0	11
Liczba osób ponoszących opłaty z tytułu pobytu w schronisku	116	56

Problemem bydgoskich placówek udzielających schronienia jest brak zaplecza medycznego w rozumieniu przepisów o świadczeniach podstawowej opieki zdrowotnej. Stąd opisane wyżej, standardowe wsparcie oferowane przez schroniska i noclegownie, w perspektywie napływu starszych, niepełnosprawnych i chorych osób bezdomnych zaczyna być niewystarczające. Wszystkie osoby bezdomne przyjmowane do placówek muszą zatem posiadać zaświadczenie lekarskie stwierdzające samodzielną zdolność do funkcjonowania i przebywania w centrum pomocy. Osoby wymagające specjalistycznej pomocy lub opieki medycznej przekazywane są w gestię placówek służby zdrowia, do których obowiązków należy wykonywanie określonych świadczeń.

Poniższa tabela ilustruje sytuację tej kategorii osób według stanu na dzień 18 stycznia 2017 roku:

	Centrum Pomocy dla Bezdolnych Mężczyzn	Centrum Pomocy dla Bezdolnych Kobiet i Matek z Dziećmi
Liczba osób niepełnosprawnych (ogółem)	86	21
w tym:		
osoby niepełnosprawne -poruszające się na wózku - inwalidzkim	9	0
Liczba osób wymagających opieki medycznej lub sanitarnej (opatrunki, zabiegi, pielęgnacja)	22	2
Liczba osób wymagających:		
hospitalizacji -	7	0
umieszczenia w domach pomocy społecznej -	18	2
Liczba osób w wieku 70-80 lat	20	6

Jednym z istotnych elementów pomocy dla bezdomnych jest także możliwość korzystania z posiłków. Na mocy art. 48b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej „pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić”. W większości jadłodajni, by skorzystać z posiłku, potrzebna jest decyzja z ośrodka pomocy społecznej, jednak dla tych bezdomnych, którzy nie przebywają w schroniskach i nie chcą „rejestrować się” możliwość tą zapewniają na terenie miasta 4 jadłodajnie (stołówka PCK, kuchnia dla ubogich im. Brata Alberta, jadłodajnia Betlejem i jadłodajnia Stowarzyszenia św. Wincentego a Paulo.

Wyjście osób bezdomnych z kręgu bezdomności pozostaje procesem trudnym, żmudnym, wymagającym odpowiedniej diagnozy i wsparcia ze strony wielu specjalistów. W większości wypadków niewystarczająca jest działalność samych pracowników socjalnych czy personelu administracyjno-opiekuńczego schronisk i noclegowni. Zakres ich pracy i wsparcia, skupia się na udzielaniu informacji o warunkach i możliwościach korzystania z różnych form pomocy i udzielaniu ich, motywowaniu do podjęcia kontynuacji leczenia, kompletowania dokumentacji lekarskiej dla komisji lekarskiej ZUS i zespołów orzekania o niepełnosprawności, motywowaniu do podjęcia terapii uzależnień i utrzymania abstynencji, aktywności w szukaniu pracy itp. W tej sytuacji istnieje potrzeba by tę działalność wspierali psychologowie, terapeuci ds. uzależnień czy też prawnicy i psychiatrzy. Trzeba jednak w tym miejscu zwrócić uwagę, że proces ten zależny jest od woli samych zainteresowanych, szczególnie w przypadkach, w których bezdomność jest wynikiem osobistego „wyboru”. Osoby bezdomne nie wykazują zainteresowania poprawą swojej sytuacji życiowej, przejawiają niską motywację do zmian, nie mają poczucia obowiązku, łatwo rezygnują z wyznaczonych celów. W tej sytuacji nawet najlepsze i najbardziej nowatorskie formy i sposoby pracy nie są w stanie zagwarantować oczekiwanego rezultatu. Zważywszy też na fakt, iż zjawisko bezdomności wiąże się nierozzerwalnie z problemami mieszkaniowymi, bezrobociem, alkoholizmem i innymi patologiami społecznymi, określone rozwiązania czy zmiany muszą dotyczyć też innych dziedzin życia społecznego, takich jak: gospodarka, rynek pracy, system ubezpieczeń społecznych, służba zdrowia, a zatem dziedzin wykraczających poza kompetencje pomocy społecznej i samorządu terytorialnego. Ważnym elementem pozostaje potrzeba właściwej reakcji każdego z nas - sąsiadów, znajomych czy rodziny na każdy przypadek świadczący o konieczności i celowości objęcia pomocą i wsparciem ludzi pozbawionych przysłówiowego „dachu nad głową”. W zakresie tym brak jest kompleksowych działań profilaktycznych, skierowanych zwłaszcza do dzieci i młodzieży.

Zgodnie z zapisami ustawy znaczna część bezdomnych przebywających w schroniskach objęta jest indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności. Istotne znaczenie ma w tym zakresie aktywizacja zawodowa i społeczna mające na celu stworzenie szansy na usamodzielnienie oraz wyeliminowanie bezczynności i biernego oczekiwania na pomoc. W ramach aktywizacji zawodowej bezdomni zatrudniani są do robót publicznych i prac społecznie-użytecznych. Oprócz ścisłej współpracy z PUP organizowane są we własnym zakresie różnego rodzaju programy i warsztaty terapeutyczne mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych podopiecznych. Dużą rolę w zakresie przeciwdziałania bezdomności jest prowadzenie działań dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych. Wzorowo funkcjonuje też grupa Anonimowych Alkoholików o nazwie SZANSA. Równoległe z nią funkcjonuje grupa wsparcia dla wszystkich, którzy wykazują chęć

nie tylko trzeźwienia ale również rozwoju osobistego. Jej ideą jest wspieranie się i wzajemna pomoc w rozwiązywaniu problemów. Od wielu lat realizowane są też programy współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Na wyróżnienie zasługuje współpraca z Centrum Integracji Społecznej im. Jacka Kuronia. Działania powyższe pozwoliły i pozwalają nadal na osiąganie zamierzonych efektów, wśród których należy wymienić poprawę higieny osobistej, zdobycie kwalifikacji zawodowych, zdobycie umiejętności społecznych, zachowanie abstynencji, aktywne poszukiwanie pracy, zdobycie pracy i co najważniejsze usamodzielnienie.

Model działań na rzecz bezdomnych stosowany w naszym kraju i również w naszym mieście różni się od wielu systemów realizowanych w innych państwach. Analizując możliwości stosowania w polskiej rzeczywistości modeli pomocy i rozwiązań stosowanych zwłaszcza w wysoko rozwiniętych państwach Unii Europejskiej należy zwrócić uwagę, że w większości państw zachodnich ciężar pomocy długofalowej na rzecz bezdomnych ponoszony jest przez podmioty niepubliczne. Pomoc udzielana przez zawodową służbę społeczną jest w tym przypadku uzupełnieniem działań tych organizacji, a udzielone wsparcie jest adekwatne do rzeczywistych potrzeb. Niezależnie od powyższego należy uznać, że działania realizowane w tym obszarze na terenie Bydgoszczy, a zwłaszcza wielopłaszczyznowa współpraca samorządu, służb społecznych oraz bydgoskich organizacji pozarządowych, zagwarantowanie środków finansowych w budżecie miasta, przynoszą zamierzone rezultaty. Uznanie, że problem bezdomności w Bydgoszczy jest relatywnie dobrze rozpoznany i rozwiązany, potwierdziły wyniki kontroli dotyczącej działań administracji publicznej na rzecz bezdomnych i systemu opieki nad osobami bezdomnymi, przeprowadzonej w okresie od 1 października 2013r. do 20 grudnia 2013r. przez Delegaturę Najwyższej Izby Kontroli w Bydgoszczy. Dokonane w jej trakcie ustalenia oraz wnioski pozwoliły na sformułowanie pozytywnej oceny kontrolowanej działalności, uznanie, iż Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy bardzo dobrze realizował przedsięwzięcia na rzecz bezdomnych. Pozytywnie oceniono także pracę w zakresie rozeznawania skali zjawiska bezdomności, w tym współpracę w tym zakresie ze Strażą Miejską. Za właściwe i bardzo dobre uznane zostały jednocześnie inne elementy wsparcia osób bezdomnych, w tym przede wszystkim praca socjalna i działania zmierzające do zabezpieczenia ich przed marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja zawodowa. Ta, dająca powód do zadowolenia, ocena stanowiła z jednej strony asumpt do utrzymania wysokiego poziomu działań w przedmiotowym zakresie, z drugiej zaś do poszukiwania jeszcze lepszych i skuteczniejszych form pracy.

Niestety wbrew oczekiwaniom Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie wydała do chwili obecnej przepisów wykonawczych (rozporządzenia) do opublikowanej dnia 4 września 2015 roku nowelizacji ustawy o pomocy społecznej dotyczącej standardów świadczonych w schroniskach, noclegowniach i ogrzewalniach podstawowych usług, standardów obiektów, w których się one mieszczą oraz kwalifikacji osób tam zatrudnionych. Fakt ten w sposób znaczący utrudnił przyjęcie określonych rozwiązań i propozycji zmian, a także ustalenie kryteriów postępowania konkursowego na prowadzącego tego rodzaju obiekty od roku 2017. Pomimo to, w dniu 5 grudnia br. dokonano rozstrzygnięcia konkursu ofert na prowadzenie „Centrum pomocy dla bezdomnych”. Jak wspomniano wyżej zadanie to powierzone zostało nowemu realizatorowi tj. Fundacji „Inkubator Społeczny” i Stowarzyszeniu „Podaj rękę”. Aktualna umowa na prowadzenie ww. placówki obowiązuje do 31 grudnia 2018 roku i uwzględnia roczną dotację

z budżetu miasta na kwotę 1.991.000 zł. Przedstawiona przez te podmioty oferta, dotycząca zwłaszcza sfery innowacyjnych działań socjalnych i terapeutycznych, pozwala wierzyć, że zmiana dotychczasowego realizatora tego zadania (PKPS) spowoduje nie tylko wprowadzenie nowych rozwiązań, ale przede wszystkim wpłynie na efektywność procesu wychodzenia z kręgu bezdomności. Niezwykle pozytywnym elementem jest fakt, że część wymienionych niżej przedsięwzięć, realizowana w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, będzie finansowana ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014- 2020. Istotne znaczenia przypisać należy również spójności tych działań z celami ogólnymi i szczegółowymi zawartymi w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Bydgoszczy na lata 2016-2023”. Niezależnie zatem od realizowanych aktualnie i sprawdzonych rozwiązań, ale też od rozwiązań, które znajdą się we wspomnianych wyżej przepisach wykonawczych do noweli ustawy, podjęte zostaną w najbliższych miesiącach nowe inicjatywy i przedsięwzięcia mające na celu właściwe zabezpieczenie bezdomnym mężczyznom i kobietom (w tym kobietom z dziećmi) kompleksowej pomocy. Należą do nich:

1. Opracowanie i wdrożenie nowych regulaminów obejmujących zasady pobytu, zasady odpłatności oraz prawa i obowiązki mieszkańców.
2. Zapewnienie miejsc noclegowych gwarantujących pobyt w temperaturze nie niższej niż 18 stopni Celsjusza oraz miejsc do spania wyposażonych w materace i pościel.
3. Utworzenie na bazie schroniska dla mężczyzn noclegowni na 35 miejsc.
4. Zwiększenie zatrudnienia personelu merytorycznego obejmującego min. 2 etaty pracowników socjalnych i 3 etaty opiekunów w każdym schronisku.
5. Poprawa warunków do przygotowywania i spożywania posiłków oraz przechowywania żywności przez mieszkańców.
6. Umożliwienie mieszkańcom nieograniczonego czasowo korzystania z pryszniców z ciepłą i zimną oraz używania umywalk do drobnych przepierek, umożliwienie mieszkańcom schroniska dla bezdomnych mężczyzn korzystania z pralni i suszarni znajdujących się w schronisku dla kobiet oraz zapewnienie według potrzeb środków czystości oraz artykułów higienicznych (mydło, szampony, papier toaletowy, proszek do prania).
7. Utworzenie i prowadzenie Centrum Inicjatyw i Wsparcia mającego na celu zintensyfikowanie pracy socjalnej, aktywizacji społecznej i zawodowej, objęcie większej niż dotychczas grupy mieszkańców indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności oraz zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi.
8. Utworzenie i prowadzenie, w ramach Centrum Inicjatyw i Wsparcia, Klubu Integracji Społecznej realizującego zadania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej, w tym dla osób niepełnosprawnych, obejmujące formy wsparcia - warsztaty kompetencji miękkich, doradztwo zawodowe, szkolenia, staże zawodowe oraz finansowanie 6 -cio miesięcznych płatnych staży zawodowych.
9. Utworzenie i prowadzenie od marca 2017 roku, w ramach Centrum Inicjatyw i Wsparcia, spółdzielni socjalnej udostępniającej miejsca pracy osobom bezdomnym przy pracach porządkowych i utrzymania terenów zielonych.
10. Utworzenie i prowadzenie od II półrocza 2017 roku, w ramach Centrum Inicjatyw i Wsparcia, 10 mieszkań wspieranych dla niesamodzielnych osób bezdomnych, doświadczających wykluczenia społecznego z powodu więcej niż jednej

przesłanki, a deklarujących powrót do środowiska lokalnego (aktualnie trwa ustalanie szczegółów programu)

11. Utworzenie i prowadzenie, w ramach Centrum Inicjatyw i Wsparcia, 3 mieszkań treningowych dla bezdomnych kobiet z dziećmi oraz realizacja prowadzonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Programu wspierającego rozwiązywanie problemu bezdomności” (planowany termin złożenia wniosku - kwiecień 2017 rok).
12. Prowadzenie, w ramach Centrum Inicjatyw i Wsparcia, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - Świetlicy „Polanka” oferującej zajęcia edukacyjne, rozwojowe, wyrównawcze dla dzieci i młodzieży zamieszkałych w schronisku dla bezdomnych kobiet.
13. Utworzenie i prowadzenie, w ramach Centrum Inicjatyw i Wsparcia, grupy wolontariackiej organizującej pracę społeczną na rzecz osób wykluczonych.

Poza wymienionymi wyżej przedsięwzięciami, których inicjatorem i realizatorem pozostaną przede wszystkim Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Fundacja „Inkubator Społeczny” i Stowarzyszenie „Podaj rękę” i które mogą być finansowane z dotacji miasta oraz środków unijnych, możliwe będzie inicjowanie innych propozycji i rozwiązań. Ich ewentualne wprowadzenie w życie może jednak wymagać określenia źródła i wysokości finansowania oraz akceptacji Rady Miasta. Niezwykle ważnym zadaniem, zwłaszcza w aspekcie spodziewanego opublikowania i wejścia w życie rozporządzenia w sprawie podstawowych usług i standardów schronisk, noclegowni i ogrzewalni, pozostaje kwestia ewentualnych prac inwestycyjnych i remontowych dostosowujących aktualny stan infrastruktury do wymogów wynikających z przepisów, a zatem obiektów pozostających w użytkowaniu, a także utworzenia dotychczas nie istniejących, w tym przede wszystkim ogrzewalni. Wejście w życie wymienionych przepisów, poza potencjalnym działaniami, o których wspomniano wyżej oznaczać może konieczność ograniczenia ilości uprawnionych do korzystania ze schronienia i traktujących placówkę jako miejsce stałego zamieszkania.

Powyższa informacja obejmuje swoim zakresem charakterystykę problemu bezdomności, opis aktualnego stanu działań podejmowanych na rzecz bezdomnych oraz, co najważniejsze, rysuje perspektywy inicjatyw, które mają utrwalić, rozwinąć i poprawić pracę na tym polu w najbliższej przyszłości. Należy mieć jednak świadomość, że mimo takich planów, optymistycznych prognoz, właściwych założeń, determinacji i starań określonych instytucji i organów, część działań trafiać będzie w przysłowiową próżnię. Zawsze bowiem znajdą się osoby, które wbrew logice, nie przyjmą niczyjej pomocy, które hołdując prawu swojego wyboru „bycia bezdomnym” nie pozwolą sobie pomóc, ale też takie do których, mimo ewidentnych potrzeb, nie uda się dotrzeć. Te uwarunkowania nie zwalniają nas jednak z konieczności szukania rozwiązań umożliwiającym poprawę życia tym wszystkim, którzy borykają się z przedmiotowym problemem.

Działalność Punktu Pomocy Osobom Nietrzeźwym w Bydgoszczy

Z dniem 31 grudnia 2009 roku, na mocy Uchwały Rady Miasta Bydgoszczy likwidacji uległa, działająca jako miejska jednostka budżetowa, Izba Wytrzeźwień. Zgodnie z przyjętą koncepcją oraz wychodząc naprzeciw obowiązującym w Unii Europejskiej trendom i standardom w jej miejsce powołano Punkt Pomocy Osobom Nietrzeźwym, świadczący usługi osobom uzależnionym i nietrzeźwym, w szczególności osobom bezdomnym. Placówka rozpoczęła działalność 19 kwietnia 2010 r. Celem placówki jest zapewnienie całodobowego nadzoru nad osobami w stanie nietrzeźwym, często ratującego utratę zdrowia lub życia. Na swoją działalność placówka otrzymuje dofinansowanie z budżetu miasta, część zadań realizowanych jest w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii finansowanych ze środków pochodzących z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Punkt Pomocy Osobom Nietrzeźwym czynny jest całodobowo we wszystkie dni tygodnia, umieszczony jest w odrębnym budynku, składającym się z: 6 pokoi dla osób nietrzeźwych (łącznie 18 miejsc – 15 dla mężczyzn i 3 dla kobiet), 2 odrębnych łazienek, ambulatorium, gabinetu lekarskiego, dyżurki, pomieszczenia depozytowego, poczekalni-przebiejalni. Prowadzenie placówki jest zgodne z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 04 lutego 2004 roku w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Do realizacji zadania oraz bezpośredniego sprawowania nadzoru nad realizacją zadania zaangażowany jest zespół składający się z: kierownika placówki, pracownika administracyjno-księgowego, 12 lekarzy, 5 depozytariuszy, 5 opiekunów osób nietrzeźwych oraz terapeuty.

Podstawą przyjęcia do placówki osoby nietrzeźwej, zakłócającej ład i porządek publiczny lub osoby agresywnej będącej po spożyciu alkoholu lub innej substancji odurzającej jest doprowadzenie takiej osoby do placówki przez Policję lub Straż Miejską. Doprowadzone osoby nietrzeźwe po przebadaniu przez lekarza oraz udzieleniu pomocy ambulatoryjnej podlegają kwalifikowaniu do pobytu w placówce. Osoby nie zakwalifikowane ze względu na zły stan zdrowia lub zagrożenie życia zostają odesłane do placówek służby zdrowia, natomiast osoby, które naruszyły porządek prawny, trafiają do policyjnej izby zatrzymań. Nietrzeźwym udzielane są jednocześnie świadczenia sanitarno-higieniczne, dezynfekcja, odwszawianie oraz zapewnienie odzieży zastępczej. Osobom pozostającym w punkcie zabezpiecza się także ich depozyt finansowy i rzeczowy. Niezwykle ważnymi realizowanymi celami pozostają także informowanie nietrzeźwych o możliwościach skorzystania ze świadczeń oferowanych przez pomoc społeczną, informowanie o szkodliwości nadużywania alkoholu, motywacja do podjęcia leczenia odwykowego, współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpraca z placówkami leczenia odwykowego a także z innymi organizacjami mającymi na celu przeciwdziałanie problemom alkoholowym i ich skutkom. W placówce działa punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych, w który pomoc uzyskują zarówno osoby tam przebywające, jak również inne osoby, w tym bezdomni zamieszkujący w schronisku. Pomoc ta polega głównie na informowaniu i zachęcaniu nietrzeźwych do zmiany stylu życia i zaprzestania picia. Przy placówce funkcjonuje grupa AA oraz grupa wsparcia dla wszystkich, którzy wykazują chęć nie tylko do trzeźwienia ale również rozwoju osobistego.

